PUBLICATIE.

DE Eerſtpræſideerende, en andere Raaden van den Hove by Haar Hoog Mogende de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden geordonneert in't Overquartier van Gelderland; Allen den geenen die dese ſullen ſien of hooren leeſen Salut. Alſoo Hooggemelde Haar Hoog Mogende by Reſolutie in dato den 20. January 1778. hebben gelieven goed te vinden, en te verclaaren, dat de laſten niet alleen der Paſtoreele Competentie, maar ook die van't Bouwen, Herſtellen, en onderhouden der Parochiale Kerke, en wat daar van afhangt, mitsgaaders van de Presbyteriën, of Paſtoreele Huyſen in't Overquartier van Gelderland partage van Hooggemelde Haar Hoog Mogende ſullen moeten gedraagen worden door de Geeſtelyke Thientheffers op den voet ſoo als het ſelve by het Edict van Haare Keyſerlyke, en Koninglyke Majeſteyt van den 25. September 1769. (hier nae gevoegt ſub N. 1.) mede ten opſigte van het Ooſtenryks Gelderland is verſtaan; gelyck mede de Paſtoirs in't gemelde Overquartier van Gelderland gehouden ſullen zyn de Schattingen te betaalen van hunne Thiendens, en andere Goederen, gelyk alle andere Ingeſeetenen, op den voet als reets ten opſigte van den Paſtoir van St. Stevenſweert verſtaan is by Haar Hoog Mogende Reſolutie van den 7. January 1772., en welcke Hooggedagte Haar Hoog Mogende Reſolutie aen Ons is toegeſonden niet alleen om daer van de noodige Publicatie te laaten doen ter Plaatſe daar ſulcks behoort, ſoo als ook in conformiteyt van s'Hoffs ordonnantie van den 30. January desſelve Jaars 1778. is geeffectueert, maar ook om in't decideeren der Quæſtien, welcke over de bovengemelde verpligtinge ſoude mogen reſulteeren, ende tot Onſe cognitie gebrogt worden: en

welcke Haar Hoog Mogende verſtaen, dat door Ons (naar ſommairlyk daer over ingenomen te hebben de conſideratie van den Momboir van deeſen Hove) op de korſte wyſe mogelyk ſoude worden uytgeweeſen, ſoo als Wy in goede juſtitie ſoude vinden te behooren, en Ons naar't voorſchrift van den inhoud van het ſelve Edict, voor ſoo verre tot dit Overquartier van applicatie ſoude konnen gemaakt worden, te reguleeren, en te gedraagen: dat Haar Hoog Mogende by naedere Reſolutie van den 21. Meert deſes Jaars 1783. hebbende goedgevonden, en verſtaan deſen Hovè te gelaſten, om in't decideeren der voorſs:, en ſoortgelyke quæſtien, welcke als nog ſoude mogen voorkomen Ons in conformiteit van Haar Hoog Mogende Reſolutie van den 20. January 1778. niet alleen te gedraagen naar't voorſchrift van het Edict van Haare Keyſerlyke en Koninglyke Majeſteit van den 25. September 1769. de verpligtinge der Thientheffers tot't draagen der laſten daer by vermelt concerneerende, maar ook ſpeciaal naar dat van de ampliatie, en declaratie van Hooggemelte Haare Keyſerlyke, en Koninglyke Majeſteyt van dato den 9. November 1774. hier nae gevoegt ſub N. 2., mede brengende, dat de voorſs: laſten by gebreeke van de ſuyvere Geeſtelycke Thienden mede incumbeeren op ſoodaanige, welcke door de wereldlyke lieden beſeeten worden, en dat deſelve ten dien einde moeten geëvacueert weeſen, voor en al eer de Gemeentens gehouden ſullen zyn de voorſs: laſten te ſuppleeren; wordende over ſulckx Haar Hoog Mogende Reſolutie voorſs:, en verclaaren van den 20. January 1778. by bovengemelde Haar Hoog Mogende Reſolutie van den 21. Meert deſes Jaars geamplieert met verderen laſt aan deſen Hove om van Haar Hoog Mogende nader verclaaren mede de noodige Publicatie te laaten doen ter Plaatſe daar ſulks behoort: Waeromme ſoo is't, dat Wy bevelen, en gelaſten, dat van deſe met annex Edict van Haare Keyſerlyke, en Koninglyke Majeſteit van den 25. September 1769. reſpective en annexe ampliatie, en declaratie van Hooggemelte Haare Keyſerlyke en Koninglyke Majeſteit van den 19. November 1774. te doen de noodige Publicatie ter Plaatſe daar men gewoon is van Onſent wege Publicatien en Affixien te doen: aldus gedaan in den Raade tot VENLO den 7. April 1783. *Was geparapheert V. LINDEN* v^t (*Onderſtond*) Ter ordonnantie van den Hove (*geteekent*) *H. B. HEERKENS.*

No. 1mo.

EDICT

VAN

HAERE MAJESTEYT

Van den 25 September 1769.

Raeckende de Obligatie van het Onderhouden Repareeren, ofte Herſtellen der Parochiale Kerken ten Platten-Lande, mitsgaeders de Presbyterien ofte Paſtoreele Huyſen.

MARIA-THERESIA, by de Gratie Godts, Rooms Keyſerinne Douairiere, Koninginne van Duytſland, van Hongarien, van Bohemen, van Dalmatien, van Croatien, van Sclavonien, van Galitzie ende van Lodomire, &c. Aerts-Hertoginne van Ooſtenryck; Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Guelder, van Mlaenen, van Styrien, van Carinthien, van Carniolen, van Mantua, van Parma ende Plaiſancie, van Wirtembergh, van Hough-ende-Neder Sileſien, van Auſchwitz ende van Sator, &c. Princeſſe van Suabe ende van Tranſilvanien, Marck-Gravinnedes H. Rooms-Ryckx, van Burgau, van Moravien, van Hoogh-ende-Neder-Luſatien; Gravinne van Habspourg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrette, van Kybourg, van Gorice ende van Gradiſca; Land-Gravinne van Alſatien, Vrouwe van de Marche van Sclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar, Groot-Hertoginne van Toſcanen. De moeyelyckheden t' ſedert lange Jaeren ontſtaen ende die noch daegelyckx ryſen binnen de Provincien deſer Nederlanden van onſe gehoorſaemheyt, raeckende de obligatie van het onderhouden, Repareren ofte Herſtellen der Parochiale Kercken ten Platten-Lande, mitſgaeders de Presbyterien ofte Paſtoreele Huyſen Ons bewogen hebbende deſe ſaecke in beſondere aendacht te nemen, hebben Wy bevonden dat de ſelve ten deele hunnen oorſprong naemen in eene menigte van verſcheyde gebruycken allencxkens innegedrongen tegen den geeſt van het geneyn recht, ende tot naedeel van de gene die de Thienden, betaelen, niet alleenelyck binnen

de Generaliteyt van d'eene ofte d'andere Provincie maer ſelfs binnen de particuliere Diſtricten van ſommige; ende ten deele door de verſcheyde interpretatien die men heeft gegeven aen de Ordonnantien der Aerts-Hertogen ALBERTUS en ISABELLA van den 28ſten. Meert 1611., ende tweeden October 1613., verleent by forme van proviſie ende ter oorſaecke van de omſtandigheden van dien tydt, aengaende het Repareren ende Herſtellen der Kercken binnen de Provincien van Brabant ende Vlaenderen. Ende alſoo dat'er aen het welvaeren van Onſe getrouwe Onderſaeten ten uytterſten gelegen is, dat den oorſprong van ſoo menige koſtbaere geſchillen gedempt worde, dewelcke daer en boven ſoo naedeeligh ſyn aen de oeffeninge van den Godts Dienſt, hebben Wy beſloten eens voor al *De Jurisprudentie* nopende dit punt, vaſt te ſtellen by middel van eenen generaelen ende gelyckvormigen regel den welcken de deſtinatie der Thienden naederende aen het ooghwit lunder eerſte inſtellinge in het Christendom voor het toekomende wegneme, alle verſcheydentheyt van principien in deſe matrien. WAEROMME, Wy, naer gehoort te hebben die van onſe Raden van Juſtitie, mitsgaeders de Staeten onſer Provincien, heben by advies van Onſen Raede geordonneert in Brabant, ende ter deliberatie van Onſen ſeer-lieven ende ſeer-beminden Schoon-Broeder ende Neve *Carel Alexander*, Hertogh van Lorreyten ende van Bar, Beſtierder van het Hoogh-Meeſterſchap in Luyſſen, Grooten-Meeſter van het Duyts-Order in Duytſlandt, ende in Italien, onſen Stadthouder, Gouverneur ende Capitey Generaal der Nederlanden, geordonneert ende geſtatueert, ordonneeren ende ſtatueeren de volgende punten ende Articulen.

EERSTIN ARTIKEL.

WY verclaeren dat de obligatie van te voorſien tot de bekostinge, bouwinge, heſtellinge, reparatie ende onderhoud der Parochiaele Kercken ten Platten-Lande ende de Gebouwen die daer aen aengevoegt zyn, mitſgaeders der Presbyterien ofte Paſtoreele Huyſen, is eenen laſt de Geeſtelycke Thienden eſſenſielyck inhererende, ende den welcken door de ſelve moet gedraegen worden van wat natiere ofte qualiteyt die ſouden mogen weſen, ſelfs alwaer het ſaecken die door weirelycke Perſoonen wierden beſeten; voor ſoo veel men ingevolge de Ordonnantie van den Koninck *Philippus* den II., van den eerſten Junii 1587, geëmaneert op de uytwerckinge der Synode van Cameryck ſoude konnen verificeeren dat de weirelyke Luyden alſulcke Thienden van Geeſtelycke Perſoonen ſouden geacquireert hebben t' ſedert het Concilie van Lateraenen gehouden ten Jaere 1179.

II.

Wy verſtaen nochtans dat de becoſtinge der bouwinge, herſtellinge, reparatie ende onderhout der Kercken niet en ſal worden gedraegen door de Thiende-Heffers, ten zy naer dien men ſal gebruykt hebben het inkomen der Fabryke ende andere Goederen der Kercke dewelcke ſpecialyck ſouden konnen gedeſtineert weſen om daer inne te contribueeren, ende voor ſoo veele het noodigh ſal ſyn, te ſuppleeren aen de ongenoeghſaemheydt van diere.

III.

Die de gene beſitten eenige Benefcien in eene Parochiale Kercke, ſullen gehouden zyn te contibueeren in deſſelfs reparatie ofte herſtellinge, acht genomen op het deel der Vruchten die ſy genieten uyt de Goederen van deſe Kercke, ende ingevolge het gemeyn recht.

IV.

By gebreck der middelen gedeſigneert in de dry voorgaende Articulen, ſal daer inne geſuppleert worden door de Inwoonders der Parochie die aldaer het Geeſtelyck voedſel ontfangen, op den voet als gereguleert ſal zyn door het Octroy 't gene ſy ten dien effecte van Ons ſullen moeten verkrygen, gelyck voor deſen.

V.

In het geval dat de Thiende-Heffers die in den omvank van eene ende de ſelve Parochie de Thiende lichten, onder hun niet over een en komen, ten aenſien van het deel voor het welcke jeder van hun moet contribueeren in de Bouwinge, herſtellinge, reparatie ofte onderhout der Kercke, oft Presbyterien, ſullen ſy by proviſie gehouden ſyn daer inne ſolidairelyck te voorſien; ter ontlaſtinge van de gene die de Thiende betaelen, de ſelve Thiende-Heffers geheel de Queſtie nopende elckx contigent onder hun te diſcuteeren.

VI.

Wy verclaeren dat by deſen komen te ceſſeeren de Ordonnantien van den 28 Meert 1611., ende den tweede October 1613., verleent by forme van proviſie ende op de omſtandigheden van dien tydt.

VII.

Alle ende hoedaenige Accoorden, Tranſactien, ofte andere Conventien die in het toekomende ſouden konnen aengegaen oft gemaeckt worden tegenſtrydig aen de diſpoſitie van ons tegenwoordig Edict tuſſchen de Thiende-heffers ende de Gemeyn-

ten ten Platten-Lande; ten aenſien van de Bouwinge, herſtellinge, reparatie ofte onderhout der Kercken, ofte Presbyterien, ſullen weſen nul ende van geender weerde, ten waere dat het voorwerp der ſelve beſont in een particulier geval 't gene in andere voorvallen in conſequentie niet en kan worden getrocken, ende dat deſelve beſloten waeren voor ende met de authoriteyt van den Raedt der Provintie, naer dien de Raede Fiſcaelen daer op ſullen ſyn gehoort geweeſt.

VIII.

De Thiende-heffers dieſigh ſullen willen bedienen tegen eene Gemeynte van eenigh Accoord, Tranſactie ofte Conventie, die ſoude ſtrecken om de Parochiaenen te onderwerpen aen de betaelinge der Thiende, ende daer en boven aen eenige der Laſten daer aen clevende, alwaer het ſelfs dat deſe Conventien waeren gehomologueert, ofte beveſtigt by Sententie, ſullen gehouden weſen deſelve te preſenteeren binnen den termyn van dry Maenden naer de Publicatie van ons tegenwoordig Edict, aen den Raedt der Provintie, om lartye ſommairelyck gehoort, ende op de Concluſien van onſe Riede Fiſcaelen op de validiteyt ende de uytwerkſels der ſelve Accoorden, Tranſactien ofte andere Conventien gediſponeert te worden ſoo men in Rechte ſal vinden te behooren: verclaerende dat alle die binnen den geſeyden termyn van dry Maenden niet en ſullen gepreſenteert zyn geweeſt, onwederroepelyck ſullen gehouden worden voor nul ende van onweerde.

Ontbieden daer omme nde bevelen aen onſe ſeer lieve ende getrouwe die Cancelier ende Luyden van onſen Raede van Brabant, Gouverneur van Limbourg, ende alle andere onſe Juſticieren, Officieren, ende Onderdaenen die het aengaen magh, dat ſy deſe onſe tegenwoordige Ordonnantie onderhouden ende achtervolgen, ende de ſelve ſtiptelyck doen onderhouden ende achtervolgen, ſonder vertragh, faveur, ofte diſſimulatie. *Want Ons alſoo gelieft.* Des t'oiconden hebben Wy aen deſe tegenwoordige doen hangen Onſen grooten Segel. Gegeven binnen Onſe Stadt Bruſſel den 25. September in't Jaer ons Heere 1769., ende van Onſe Rycken het negen-en-twintigſte. Was geparapheert, *CRUMP. v.*, leger ſtondt; *By de Keyſerinne Douairiere ende Koninginne* in haeren Raede; *Was onderteeckent*, *F. LANNE'*, ende den grooten Segel van *Haere Majeſteyt*, gedruckt in rooden waſſche, daer aen uythangende aen dobbelen ſteerte van Parckement.

No 2do.

DECLARATIE

VAN DE KEYSERINNE DOUAIRIERE ENDE KONINGINNE.

Van den 9. November 1774.

Raeckende de geinfeodeerde Thienden, ofte andere beſeten door Weirelycke Perſoonen, ende door hun geacquireert voor het Concilie van Lateranen gehouden ten jaere 1179.

MARIA-THERESIA, by de Gratie Godts, Rooms Keyſerinne Douairiere, Koninginne van Duytſland, van Hongrien, van Bohemen, van Dalmatien, van Croaten, van Esclavonien, van Galitzie ende van Lodomire, &c. Aerts-Hertoginne van Ooſtenryck; Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Guelder, van Mlaenen, van Styrien, van Carinthien, van Carniolen, van Mantua, van Parma ende Plaiſancie, van Wirtembergh, van Hoogh- ende Leeg-Sileſien, van Auſchwitz ende van Sator, &c. Princeſſe van Suaben ende van Tranſilvanien; Mark-Gravinne van 't H. Rooms-Ryck, van Burgau, van Moravien, van Hoogh- ende Leeg-Luſatien; Gravinne van Habspourg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferete, van Kybourg, van Gorice ende van Gradiſca; Landt-Gravinne van Alſatien; Vrouwe van de Marche van Sclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar; Groot-Hertoginne van Toſcanen. Om te bereycken het oogwit t'gene Wy ons hebben voorgeſtelt by ons Edict van den 25. September 1769., raeckende de laſten inhererende in de Geeſtelycke Thienden, hebben Wy nodig geoordeelt beſonderlycker vaſt te ſtellen den ſin ende het begryp des eerſten Artyckel van het geſeydt Edict; ende ten dien hebben Wy, by advies van onſen Raede geordonneert in Brabandt, ende ter deliberatie van onſen ſeer lieven ende ſeer bemin den Schoon-Broeder ende Neve, *Carel Alexander*, Hertogh van Lorreynen ende van Bar, Grooten-Meeſter van het Duyts-Orden, onſen Stadthouder, Gouverneur ende Capiteyn Generaal der Nederlanden, verclaert, geſtatueert ende geordonneert, verclaeren, ſtatueeren

ende ordonneren, dat ter [illegible] door den geſeyden eerſten Artykel niet en hebben verſtaen te [illegible] exempteeren de geinfeodeerde Thienden, ofte andere beſe[illegible] door weirelycke Perſoonen, ende door hun geacquireert voo[illegible] Concilie van Lateranen gehouden ten Jaere 1179., van de C[illegible]gatie, waer inne ſy zyn, van ſubſidiairelyck ende by gebreke van de ſuyver Geeſtelycke Thienden, te voorſien tot de beco[illegible]inge der Bouwinge, herſtellinge, reparatie ende onderhoudt der Parochiaele Kercken ten Platten Lande, ende der Gebouw[illegible] die daar aengevoegt zyn, mitsgaeders der Presbyterien ofte Pa[illegible]oreele Huyſen, ende tot alle de andere laſten in de Geeſtelycke Thienden inhererende; Wy verclaeren ingevolge dier dat diergelycke Thienden, beſeten door weirelycke Luyden, moeten geëvacueert weſen, voor aleer de inwoonders ende Gemeyntens der reſpective Parochien ſullen gehouden zyn te ſuppleren aen dusdanige laſten.

Ontbieden daer omme ende beveelen aen onſe ſeer lieve ende getrouwe die Cancelier ende Luyden van onſen Raede van Brabant; die Gouverneur van Limbourg, ende alle andere onſe Rechteren, Officieren, ende Onderſaeten die het aengaen mag, dat ſy deſe tegenwoordige Declaratie obſerveeren ende onderhouden, ende de ſelve ſtrictelyck doen onderhouden ende achtervolgen, ſonder verdraey, faveur, ofte diſſimulatie. *Want 't ons alſoo gelieft* Des t'oirconden hebben Wy hier aen doen hangen onſen grooten Segel. Gegeven binnen onſe Stadt Bruſſel den 9. November in't Jaer onſes Heere 1774., ende van onſe Ryeken het vier-en-dertigſte. Was geparapheert, *Crump. Vt.* Leegerſtondt: *By de Keyſerinne Douairiere ende Koninginne in Haeren Raede*, was onderteeckent, *F. Lanné*, ende den grooten Segel van *Haere Majeſteyt*, gedruckt in rooden waſſe daer aen uythangende aen dobbelen ſteerte van Parkement.

T O T V E N L O,

BIJ DE WED. H. BONTAMPS, Boekdrukſter van den EDELEN HOVE VAN GELDERLAND.